

## Про роботу одного поста

У кожного поста сприяння партійно-державному контролю своя область роботи і своя специфіка. Центр ваги роботи поста сприяння при ректораті ОДУ — в перевірці різноманітних господарських робіт, які проводяться в університеті. Завдання це важке і відповідале.

Так, в лютому представники поста разом з компетентною комісією провели перевірку виконання робіт і витрачання матеріалів при капітальному ремонти обсерваторії в с. Маяки і гуторжитку № 2. В результаті перевірки виявлено ряд недоліків в роботі ремонтників і в проведенні оплати робітників. На ці недоліки було вказано відповідальним особам.

В березні членами комісії перевірялась якість ремонту, який було проведено в будинках № 12 і № 14 по вулиці Щепкіна і в фізінституті. Після перевірки було складено акт, де було викладено результати роботи комісії і вказувався цілий ряд недоліків в роботі. Цей акт обговорювався на розширеній виробничій нараді адміністративно-господарської частині університету у березні.

Добре справились із своїм завданням члени поста В. В. Іваненко і І. Л. Ротенберг. Вони детально перевірили порядок розборки печей, а також порядок здачі і заприходуванням кафелю. Цей акт, як і попередній, був обговорений на засіданні партійного бюро ректорату.

В своїй роботі наш пост тісно зв'язаний з партбюро ректорату. Робота поста знаходить своє відбиття і в нашій стінгазеті. Ми розуміємо, що лише в тісному контакті з громадськістю групи і пости сприяння партійно-держконтролю зможуть добитися відчутних результатів в роботі.

В цій замітці ми розповіли лише про деякі справи нашого поста. Цих справ значно більше, але ще більше їх попереду. Перед нами — багато завдань, і на їх виконанні потрібно зосередити всі зусилля.

М. Я. ПЕТРЕНКО, А. Н. УМАНСЬКИЙ,  
члени поста сприяння при ректораті.

*Коротко*

На історичному факультеті відбулось засідання археологічного гуртка. Доцент М. С. Синицин розповів багато цікавого про роботу Кримської конференції Одеського археологічного товариства.

\*\*\*

Розпочали свою роботу гуртки художньої самодіяльності. 17 жовтня відбулась репетиція струнного оркестру. В репертуарі гуртка: фантазія, народні пісні і класика.

\*\*\*

В університеті розпочав свою діяльність «Комсомольський прожектор». Він побував уже на двох факультетах: мехматі та істфакі.

\*\*\*

15 жовтня в молодіжному кафе «Червоні вітрила» відбувся вечір студентів університету. Вечір пройшов з великим успіхом.

## Нічого особливого — чудова людина

(маленький нарис)

**Н**ЕВЕЛИЧКЕ село — Звягінці, — над яким небо таке сине-сине, як очі володимирової матері, розкидало свої білосніжні будиночки із чудовими стрункими тополями та шапками каштанів. Ви не були тут? Ні? О, як тут чудово весною, коли вся природа пробуджується після зимової сплячки. Тягнеться до неба ніжно-зелена травичка, на яку шкода ступати — зімнеш, підіймається в сине-сине небо свої білі свічки каштані; повітря насичене пахощами цвіту акації і садів...

Так, ось тут пройшло босоноге дитинство Володі, промайнула юність, шкільні роки.

Іого обличча освітила лагідна посмішка, коли він думкою перенісся в милю:

— Потім Балтика, тільки замість косоворотки, солоний пронизливий вітер замість аромату садів та акації, одним словом — служба...

І ось Одеса. Університет. Авторучка замінила автомат, підручники — статут, кипуче студентське життя — строгу флотську службу.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

*За наукові  
КАДРИ*Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому  
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 28 (764).

Вівторок, 22 жовтня 1963 р.

Ціна 2 коп.

## З ВЕЛИКИМ ПІДНЕСЕННЯМ

11 жовтня цього року в приміщенні Роздільнянського районного будинку культури відбувся семінар пропагандистів, який організував Роздільнянський партком України з участю викладачів ОДУ.

Семінар відкрив інструктор ідеологічного відділу парткому І. М. Пішанський, який поставив перед пропагандистами конкретні завдання, які визначив історичний чергевий Пленум ЦК КПРС.

Потім виступили шефи — викладачі кафедри історії КПРС Оде-

ського державного університету: доцент Я. М. Штернштейн — про творче вивчення марксистсько-ленінської теорії, кандидат історичних наук С. І. Цимбал — про міжнародне становище Радянського Союзу.

Після доповіді секретаря парткому Я. В. Сивуна про стан і перспективи розвитку сільського господарства району, розпочалася робота секції економіки, основ марксистсько-ленінської філософії, морального кодексу і комсомольської освіти.

Кількість людей, які навчаються в сітці політичної освіти, в цьому році значно виросла і складає по району близько 5 тисяч чоловік, буде також працювати 37 теоретичних семінарів і 153 гуртка.

Семінар пропагандистів пройшов з великим піднесенням і з хорошистю зарядкою напередодні нового навчального року в сітці політичної освіти Роздільнянського району.

М. ШАТРОВ.

ЗВІТНО-ВИБОРНІ ПАРТЗВОРИ НА ФАКУЛЬТЕТИ — 2 СТОР.

ДО 100-РІЧЧЯ УНІВЕРСИТЕТУ — 3 СТОР.

ЮВІЛЕЙ ВЧЕНОГО — 3 СТОР.

## Семінар з історіографії

При кафедрі історії СРСР організовується науковий семінар з радянської історіографії. Тема: «В. І. Ленін — основоположник радянської історичної науки».

Зайняття семінару розраховані на 2 роки.

В семінарі візьмуть участь студенти, викладачі, лаборанти, можуть взяти участь студенти-заочники, вчителі історії середніх шкіл і технікумів. Доповіді можуть спо-

чатку заслуховуватися на наукових гуртках. Доповіді і реферати подаються в закінченному вигляді для того, щоб можна було їх надрукувати в збірнику доповідей і рефератів з даної теми з їх тематикою можна познайомитися на кафедрі історії СРСР. Хто бажає, може внести більш вузькі і конкретні теми.

Керує семінаром доцент П. Г. Чухрій.

## Запалити комсомольський вогник на курсах!

Комсомольська організація хімічного факультету мала можливість проаналізувати свою роботу протягом літа і осені.

Як відомо, в літній період комсомольці працювали на різних будівельних об'єктах університету і міста. Хімфак зайняв II місце. У вересні ми працювали на полях колгоспів. Перед поїздкою в колгосп хіміки кинули кліч до всіх студентів університету за скоріше виконання сільськогосподарських робіт. Вони своє слова дотримали. Хіміки були серед передових.

Ці успіхи були можливі тому, що комсомольці факультету вірно зрозуміли свої завдання, комсомольське бюро своєчасно провело організаційну роботу. Але багато фактів показали, що в житті комсомольської організації разом з тим є ще резерви, які не були використані на повну міру.

І сьогодні, коли ми повернулися до нашого університету і нам доводиться вирішувати головне зав-

дання — підготовку свідомих і висококваліфікованих спеціалістів, нам хочеться поговорити про ці резерви.

**Слово —  
комсомольському  
активістові**

Мова йде про курсові бюро. Візьмемо II курс (комсорг курсу — В. Пуляєва). Тут під час роботи на будівництві в повній мірі виявилась роль комсомольського бюро. Воно проявило особисту ініціативу в організації праці — розбило курс на ланки, поставило конкретне завдання, контролювало виконання, було в курсі всіх справ. I робота була виконана в короткі строки і високоякісно. III курс (комсорг — Л. Дащук); тут, звичайно, не так. Працювали добре, але дякуючи ініціативі самих студентів (особливо Атанасова, Арнатурова, Бородуса). А бюро курсу піллюсь в хвості. I курс (комсорг

А. Семенова) особистою ініціативою організував підготовку концерту для трудівників села, у них проводились комсомольські збори, на яких жваво і принципово обговорювались питання продуктивності і дисципліни, виходили боїві листки. І це робилось у них цікаво, з вогником. Добре була поставлена робота на II і IV курсах, чого не скажеш про III курс. Тут до роботи ставились формально, безініціативно, не відчуvalось, що курсом керує комсомольське бюро.

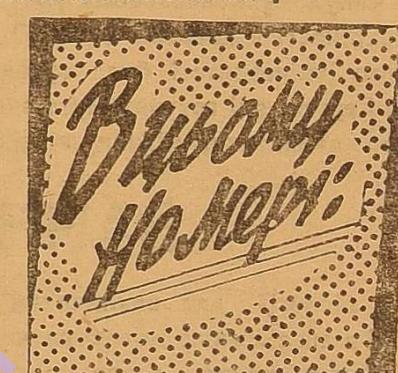
В комсомольському житті є вже багато відомих, перевіреных форм роботи. Цьому немає потреби вчити товаришів. Головне, щоб ці форми проводились з вогником, щоб вони не перетворювались в формальність. А це якраз і було у третьокурсників. Це — свідок безініціативності всього курсового бюро.

Робота факультетського бюро складається з того, щоб опиратися в своїй роботі на курсові бюро і групогрів. Якщо факультетське бюро буде розпорюшувати свої сили, підміняти курсові бюро, то це ніякої користі не принесе.

На мій погляд завдання факультетського бюро — в координації і всебічній допомозі в роботі курсових бюро. Якраз курсові бюро, які найтісніше зв'язані з комсомольськими масами, в тісному зв'язку з бюро факультету повинні виявляти ініціативу, проводити комсомольську роботу з вогником. Якраз вони повинні бути заспівувачами всіх справ, збуджувати і притягувати кожного комсомольця до виконання найвищих завдань нашого життя.

Потрібно запалити комсомольський вогник на кожному курсі. І справа кожного комсомольського бюро курсів підтримувати його яскраве горіння.

Л. БІЛОУС,  
комсорг хімфаку.



ЗВІТНО-ВИБОРНІ ПАРТЗВОРИ НА ФАКУЛЬТЕТИ — 2 СТОР.

ДО 100-РІЧЧЯ УНІВЕРСИТЕТУ — 3 СТОР.

ЮВІЛЕЙ ВЧЕНОГО — 3 СТОР.

О. СЕМЕРІН.

# РОЗМОВУ ВЕДУТЬ КОМУНІСТИ

## ІДУТЬ ЗВІТНО-ВИБОРНІ ПАРТІЙНІ ЗБОРИ НА ФАКУЛЬТЕТАХ

### ФІЛОЛОГИ: ВИЩЕ ВИМОГЛІВІСТЬ!

14 жовтня відбулися звітно-виборні збори парторганізації філологічного факультету. Зі звітною доповідю виступив секретар партійного бюро факультету доцент тов. А. А. Жаборюк.

Багато зусиль приклада партійна організація факультету для поганої на початку минулого навчального року, для підвищення успішності студентів. На факультеті помітно активізувалася навчально-методична робота. Особливо помітними були успіхи викладачів у науково-дослідній роботі, про що свідчить значна кількість надрукованих у республіканських, місцевих і університетському виданнях монографічних досліджень викладачів факультету (професор Д. Г. Елькін, доценти І. М. Дузь, Г. А. Вязовський, А. А. Москаленко, К. Ю. Данилко, А. В. Недзвідський, та інші).

Відзначена була в доповіді робота кращих агітаторів факультету (М. К. Мартиновська, О. П. Ковалевчик, П. Т. Маркушевський та інші). Взагалі виховна робота на факультеті за звітний період значно поліпшилася, в чому немала заслуга члена партійного бюро факультету доцента А. А. Москаленко. Дано аналіз роботи членів партійного бюро. Проаналізовані недоліки в роботі.

Товариші, які взяли участь в обговоренні, піддали критиці окремі сторони роботи партійного бюро. Було відзначено, що у виховній

роботі на факультеті кафедри можуть брати значно більшу участь, ніж до цього часу. Викладачі факультету, члени партійної організації повинні бути ще більше уважи приділити студентам, що живуть на кутках, цікавитися не тільки фізичними умовами їх життя, але й мати на увазі можливі нездорові впливи на молодь, які можуть привести до аморальних вчинків, як це трапилося з Машею Гуржій.

Турбувало товаришів (очевидно, не тільки тих, що виступали) становище, яке створилося на V курсах. Студенти роз'їхалися на стажування в райони області і не підтримують зв'язків з факультетом, не підтримують зв'язків з керівниками дипломних робіт. А їм доведеться ще складати кілька іспитів, прослухати ще кілька курсів.

Бажано, щоб у цьому навчальному році більш жваво працювали студентські наукові гуртки, щоб тематика їх стала більш сучасною, мала більші зв'язки з науковою тематикою кафедр.

Цікавим був виступ декана факультету, доцента тов. І. М. Дузь, який на прикладі аналізу роботи V Міжнародного славістичного з'їзду показав, як необхідна нам партійна війовничість наших лекцій з продуманим, від душі й дучим словом вихователя, як неухильно і постійно треба вести ідеологічну боротьбу за свідомість молодих будівників комунізму.

Багато теплих слів було сказано про участь історичного факультету в будівництві гуртожитку — цього своєрідного пам'ятника благодородства і свідомості сучасних студентів-істориків. Безсумнівно, наші наступники будуть вдячні нам.

◆◆◆◆◆

Студенти-першокурсники не відставали в роботі від своїх старших товаришів, вони змагались, хоще і більше зробити.

Будівники не могли намилуватися стараністю Гриші Фетова, самого скромного товариша, Колі Поди, який завжди був там, де важче, комуніста Валрея Троїновського, про якого багато говорили старінки бойових листків.

А скільки добрих слів сказано на адресу комуністів Болденко, Отливанова, комсомольця Діми Чистякова, Колі Джужука, Юрія Павлюка!

Наши дівчата теж проявили на будівництві ентузіазм і старанність. Комуніст Гаяля Сілонова завжди була зачинателем змагання; Р. Навоенко, Л. Кошева, Т. Черкасова завжди акуратно виконували і перевиконували денні

◆◆◆◆◆  
Але на жаль, на будівництві відбувся один прикрай випадок. Моя

### ГЕОГРАФІ: БУТИ ПРИНЦІПОВИМИ!

Зі звітною доповідю про роботу партбюро факультету виступив тов. І. О. Одінцов. В обговоренні доповіді взяло участь 9 чоловік. Комуністи в своїх виступах торкались різних питань з життя факультету, говорили про те, що їх хвильє, піддавали принципові критиці недоліки, які мали місце в роботі парторганізації.

Декан факультету т. Г. П. Міщенко розкрив причини зниження успішності в минулому навчальному році. Це результат того, що кафедри стали менше уваги надавати учбовому процесу, мало працюють із студентами, не знають інтересів і запитів студентів.

Індивідуальна робота із студентами стала рідкісним явищем на факультеті, — говорить комуніст І. П. Зелінський.

Він піддав критиці той факт, що партбюро в останній час послабило роботу з комсомолом, не допомогло комсомольському бюро і його секретарю т. Гаркуші в налагодженні комсомольської роботи на факультеті.

Говорячи про випадки порушення дисципліни під час роботи в колгоспі тов. Калустян підкреслив, що тут справа не стільки в студентах, склік в керівниках окремих груп і курсів. Ряд викладачів самі стояли не на висоті, не про-

явили стійкості, гнучкості, принциповості.

На яскравих прикладах, співставляючи добру роботу 1 і 4 курсів з роботою 2 і 3 курсів, виступаючий показав, що порушення дисципліни, яке мало місце на географії, є результатом безпринципового ставлення деяких викладачів.

Цікавим був виступ студента 1-го курсу т. Горбача. Він говорив, що процес входження першокурсників в колектив, слід би пришвидшити, але цим на факультеті мало займається. Тов. Горбач говорив далі про те, що багато, вступаючи до вузу, пишуть в анкетах,

що випускали стінгазети, танцюють, співають і взагалі активісти, а коли вже вступили, то від усього відмовляються. А деякі, навіть, вже вибули з комсомолу. «Мені здається, — каже він, — що буде не звичим заглянути в їх справи і провести комсомольські збори з цього приводу».

Все хвилює комуністів географії: і естетичне виховання студентів, і робота теоретичних семінарів на факультеті.

— Цікаві, дуже корисні доповіді бувають у нас на семінарах, — говорить тов. Матковська. — А чому б ці доповіді не прочитати по-тім студентам?

Комуністи т. т. Гуревич, Ланда, Пазюк піднімають питання про необхідність залучення математиків до географічної науки.

Збори накреслили конкретну програму дій для покращання виховної роботи в світлі рішень червневого Пленуму ЦК КПРС.

У складі нового партбюро: т. т. Зелінський (секретар), Полоса, Міщенко, Капустін, Повітчана.

### РІШЕННЯ ПЛЕНУМУ ЦК КПРС В ЖИТТЯ!



### На хімічному факультеті

Збори пройшли активно. Присутні були всі комуністи. В обговоренні доповіді секретаря партбюро І. Й. Бурштейна взяло участь 25% складу парторганізації.

Виступаючі говорили про досягнення та недоліки в роботі парторганізації. Доц. А. І. Позігун сказав, що на факультеті покращилась виховна та наукова робота студентів. Про успішність та навчання студентів говорили комуністи Г. Є. Дмитрієвський, З. П. Суранова та ін. Цілій ряд інших питань було обговорено на зборах.

Був обраний новий склад партбюро факультету. Секретарем обраний А. І. Позігун.

### Ще раз про будівництво

шіх товаришів, вони змагались, що йде про етику. Іде робота. Ки

пити змагання. І в цей час попере- ду будівничої площасти, на піску під яскравим осіннім сонцем роз- сілися дівчата. Що ж, хто не втом- люється? Дівчата підносять роз- чин. Вони забезпечили майстра — присіли. Хіба не можна? «Можна», — говорять дівчата; «можна», — го- ворить майстер. І був би забутій цей випадок, якби не потрапив на плівку фотокореспондента.

З точки зору етики ці дівчата вели себе не краще. Але нам дуже не хотілось би, щоб ця хви- лина помилка поклала тінь на всю роботу першокурсників — на роботу, яку самі будівники оціни- ли словом «Добре!».

Г. ГОНЧАРУК,  
А. СУКОВАЧ,  
Н. ПАНЧЕНКО,  
ст. I курсу істфаку.

### ЗАНЯТТЯ В СПЕЦГРУПАХ

Фії і біології для викладання в школі з англійською мовою навчання. Таким чином, зараз є такі групи на II курсі математичного і біологічного, на III курсі фізичного і біологічного, на III курсі математичного і на V фізичного і географічного факультетів.

В зв'язку з тим, що відсутня програма, секції англійської мови прийшлося провести велику роботу по складанню планів і відбору учебного матеріалу.

Для груп, які не поїхали в колгосп, у вересні був організований комплекс додаткових занять, в зв'язку з чим загальна кількість годин збільшилась в два рази, дійшовши до 24 годин на тиждень. І це позитивно відбилося на рівні знань студентів.

Необхідно відзначити, що в своїй роботі ми стикаємося з відповідними труднощами. До них треба в першу чергу віднести: відсутність програм, підручників, учебних і наочних приладів з спе-

неться в листопаді цього року у студентів V курсу.

Говорячи про роботу студентів, хочеться відзначити, що в основному студенти спецгрупи працюють серйозно і вдумливо, добре готуються до занять, беруть участь в самодіяльноті англійською мовою, проявляють інтерес до своєї майбутньої спеціальності.

Але деякі з них мало цікавляться додатковою літературою, рідко читають журнали і газети мовою, яку вивчають. На V курсі географу нерегулярно відвідують заняття студенти Єрьомін, Поманська, слабо працюють Клименко, Гусак. На паралельному курсі фізичного факультету студенти Ройман, Зилова, Светельщук, Тимошіна не проявляють на заняттях потрібної активності.

Особливо треба відзначити несерйозне ставлення до заняття групи IV курсу мехмату. У вересні студенти цієї групи мали можливість приділити мові максимум часу. Маючи на тиждень 24 год. заняття по мові, більшість з них не серйозно поставились до оволодіння знаннями. Часто пропускають заняття студенти Плотнікова, Жи-

ленкова, Астахов. Студенти Ройчина і Жиленкова несистематично відробляють матеріал, який прошла група. Треба названим товаришам подумати і серйозно взятись за навчання.

Керівник секції англійської мови Л. Н. СЕНЕЧКІНА, викладачі: Є. І. КОРЖЕНЕВСЬКА, А. А. БАРБАРИГА, О. Г. ДОРОХІН.

В цьому році V курс історично-факультету був вперше направлений на архівну практику в м. Харків, де є два республіканських архіви: Центральний Державний Архів Жовтневої революції і соціалістичного будівництва УРСР і філіал історичного Архіву УРСР. Правда, цим щасливим випадком ми зобов'язані часу і природі, які привели в аварійний стан будинок Одеського державного архіву. Метою практики було знайомство з роботою архіву і набуття навиків роботи з документами і архівним матеріалом.

УДАЖР — велика наукова установа, де проводиться обробка й публікація документів. В архіві багато фондів. Після ознайомлення з роботою, ми написали реферати на основі одного з фондів. З цією роботою успішно сравились В. Корецький, А. Маковєнко, В. Курохта, С. Солтановська та інші. Цікавий реферат про створення комуністичної партії Західної України і підбров цікавий матеріал для написання дипломної роботи В. Курохта. Ю. Слєзовський написав цікаву роботу про діяльність Українського ревкому. А. Нехорошилов ряд неопублікованих матеріалів про рационалізаторський рух в роках I та ІІІ років.

Весь курс загалом працював добросовісно і вперто. У студентів виявився інтерес до роботи над документами, виробилися навички роботи в архіві. Працівники архіву відзначили вперту роботу студентів над оволодінням методикою роботи в архіві. У вільний від роботи час студенти відвідали історичний музей, Харківський тракторний завод, зробили екскурсію по історичних місцях міста.

В. КОЛОДЯЖНА.

Студентські

Л. Солтановська та інші. Цікавий реферат про створення комуністичної партії Західної України і підбров цікавий матеріал для написання дипломної роботи В. Курохта. Ю. Слєзовський написав цікаву роботу про діяльність Українського ревкому.

В ЦЬОМУ місяці наша

## СЛАВНИЙ ШЛЯХ ВЧЕНОГО

Наукова громадськість відзначає славне 80-річчя з дня народження і 50-річчя науково-педагогічної і громадської діяльності професора нашого університету, доктора фізико-математичних наук, заслуженого діяча наук УРСР, директора Науково-дослідницького інституту фізики ОДУ, лауреата Державної премії — Еллідіфора Анемподистовича Кирилова.

Закінчивши в 1907 р. фізико-математичний факультет Новоросійського університету, Е. А. Кирилов, дякуючи виявленим здібностям, був залишений при університеті для підготовки до професорського звання. З того часу Еллідіфор Анемподистович займається науково-педагогічною і громадською діяльністю.

Професор Е. А. Кирилов — видатний вчений в галузі оптики, організатор і науковий керівник третьої в СРСР школи в галузі фізики фотографічного процесу.

Перебуваючи протягом більше сорока років заходучим кафедрою експериментальної фізики нашого університету, беззмінним науковим керівником і директором Науково-дослідного інституту фізики, Еллідіфор Анемподистович підготував і виховав велику кількість спеціалістів вищої кваліфікації. Його численні учні займають керівні посади в університетах і інститутах країни, а в Одесі майже всі завідуючі кафедрами фізики вузів нашого міста — учні Еллідіфора Анемподистовича.

Наукова діяльність Еллідіфора Анемподистовича охоплює, починаючи з 1907 р., чотири цикли. Перший — присвячений питанням молекулярної фізики; другий — вченню про аномальну дисперсію в ліпманівських кольорових фотокартках; третій — внутрішньому фотоефекту в напівпровідниках і, нарешті, четвертий — вивченню поглинання світла в колоїдних солях срібла.

Робота Еллідіфора Анемподистовича і його численних учнів в цій галузі являє собою великий інтерес і має принципове значення для розуміння механізму дії світла і природи світлоочутливості фотографічних шарів, які складають центральну проблему фізики фотографічного процесу.

Застосовуючи спектрофотометричний метод, який розроблено Еллідіфором Анемподистовичем, колектив Інституту фізики провів великі і важливі дослідження. Значення результатів, які були одержані проф. Е. А. Кириловим та його співпрацівниками, виходить далеко за межі галузі фотохімії та фотофізики. Велике значення цих робіт було відзначено високою нагородою — Державною премією.

В ЦЬОМУ році минуло сто років з дня народження відомого вітчизняного історика математики, професора Одеського (Новоросійського) університету Івана Юр'євича Тимченка (1863—1939).

І. Ю. Тимченко народився в Одесі. Тут він здобув освіту. Спочатку він навчався в гімназії, потім в Новоросійському університеті на фізико-математичному факультеті, який закінчив з ступенем кандидата і золотою медаллю восени 1885 р. В 1888 р. магістр чистої математики Тимченко читає в університеті лекції з математики на правах приват-доцента.

Значне місце у викладацькій діяльності Тимченка посідали також різні курси з теорії аналітичних функцій, у постановці яких в Новоросійському університеті велику роль відіграв І. В. Слєшинський (1854—1931), який був провідним одеським математиком кінця XIX — початку ХХ ст.

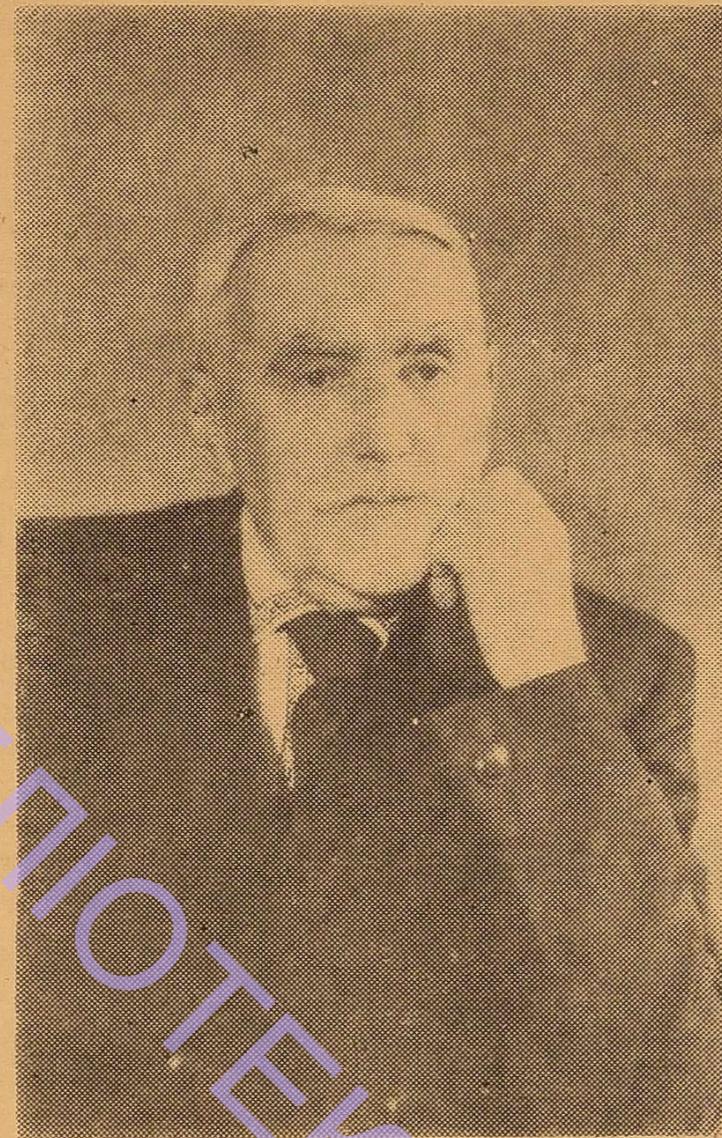
На той час теорія функцій посила значне місце серед математичних наук. Тимченко звертається до теорії аналітичних функцій і приходить до думки дати систематичний її виклад в дусі ідей Веерштрасса з використанням ідеї Коши і Рімана. Свою працю він назаввав «Основання теорії аналітических функцій».

За задумом Тимченка перша частина мала бути вступом до систематичного викладу основ теорії аналітических функцій. Головну увагу в ній приділено тим питанням, які привели до формування теорії функцій. Вона є дуже цінним додавленням з історії математики, насиченим багатим фактичним матеріалом. В юному широку використані першоджерела. При створенні цієї праці Тимченку прийшлося вивчити численні математичну літературу на нових і давніх мовах, ретельно її проаналізувати. Три випуски цієї праці були опубліковані і подані вченим як магістерська дисертация з чистої математики, успішний захист якої

Зараз Еллідіфор Анемподистович Кирилов продовжує керувати широким циклом досліджень, які ведуться в НДІ фізики.

Відзначаючи славну дату, наукова громадськість сердечно вітає ювіляра і бажає йому доброго здоров'я та нових успіхів на славу радянської науки.

Доц. Ж. Л. БРОУН.



відбувся наприкінці 1899 р.

В рецензії на дисертацію професор Слєшинський схарактеризував її як, «самостоятельную историческую монографию, имеющую целью изобразить развитие понятия о моногенности функций». Він

журналі він надрукував некролог Шарля Ерміти. В ньому ж появився виконаний з його участю в редактуванні переклад знайденого в 1908 р. «Послання Архімеда до Ератосфена про деякі теореми механіки», а також кілька його допи-

нів до цього джерела. Він надрукував некролог Шарля Ерміти. В ньому ж появився виконаний з його участю в редактуванні переклад знайденого в 1908 р. «Послання Архімеда до Ератосфена про деякі теореми механіки», а також кілька його допи-

## ВИЗНАЧНИЙ МАТЕМАТИК

відзначав, що в історичному викладі головну увагу звернуто на розвиток ідей. Дисертація Тимченка здобула визнання і закордоном. Німецький математик П. Штекель в додатку до своєї статті з історії теорії функцій, присвячений інтегруванню в комплексній області, спеціально відзначив пріоритет Тимченка у висвітленні досліджень Ейгера і Пуассона з цього питання.

Поряд з такими відомими істориками математики, як А. Браунмюль, Г. Енестрем, Г. Зутер, П. Таннері, Г. Цейтен, Тимченко виступив з окремими зауваженнями до другого видання чотирьохтомного капітального твору з історії математики М. Кантора.

Після захисту магістерської дисертації за ним постійно закріплюється викладання основних математичних курсів, перш за все курса аналітичної геометрії. А пізніше він читає курс історії математики. Тимченко став відігравати досить помітну роль в Одесі не тільки у викладанні математики, а й у науковій і видавничій діяльності в галузі математичних наук, які привели до формування теорії функцій. Вона є дуже цінним додавленням з історії математики, насиченим багатим фактичним матеріалом. В юному широку використані першоджерела. При створенні цієї праці Тимченку прийшлося вивчити численні математичну літературу на нових і давніх мовах, ретельно її проаналізувати. Три випуски цієї праці були опубліковані і подані вченим як магістерська дисертация з чистої математики, успішний захист якої

сів історико-математичного характеру, в яких оригінально трактувались низка питань історії старогрецької математики.

Велику роботу в галузі історії математики виконав Тимченко при підготовці російського видання книги Ф. Кеджорі «Істория элементарной математики с указаниями на методы преподавания».

У другому виданні (1917 р.) Тимченко довів число доповнень до 29: вони складали третину книжки і це була найбільш цінна в на-

## ЗБОРИ ОДЕСЬКИХ АРХЕОЛОГІВ

ОДЕСА здавна славиться науковими традиціями в дослідженнях пам'ятників далекого минулого Північного Причорномор'я. Ще в 1825 році в Одесі був створений археологічний музей — один із найстаріших на Україні, а в 1839 р. — одеське товариство історії і давнини — перше наукове товариство в державовійній Росії.

Ці наукові традиції успішно розвиваються в останні роки. Интерес до історії своєї Батьківщини є невід'ємною частиною характеру кожної радянської людини. Археологію займають школярі і вчителі, колгоспники і робітники, різні наукові установи.

В 1959 році в Одесі було створено на громадських засадах Одеське археологічне товариство, яке займається вивченням пам'ятників давнини, охоронює пам'ятників культури, пропагандою історичних знань серед населення. Зараз в його лавах близько 400 чоловік, більше, ніж з 50 міст і областей Радянського Союзу.

З 23 вересня по 2 жовтня 1963 р. в Криму проходили треті за рік збори членів Одеського археологічного товариства, на яких були присутні близько 200 чоловік: вчені-археологи, краєзнавці, вчителі Одеської, Миколаївської, Херсонської, Кримської областей, працівники музеїв України, вчені Москви, Ленінграда, Києва, Одеси, Харкова, Львова, Кишиніва та інших міст СРСР. Серед них видні вчені — директор Інституту археології АН УРСР, доктор історичних наук С. М. Бібіков (Київ), проф. П. І. Борисковський (Ленінград), член-кореспондент АН УРСР Л. М. Славін (Київ), лауреат Державної премії, доктор історичних наук Т. С. Пасек (Москва), дослідник столиці скіфської держави в Криму — Неаполя Скіфського П. М. Шульц (Сімферополь) та ін.

Учасники конференції обговорили питання розширення пропаганди історичних знань в світлі рішень червневого Пленуму ЦК КПРС, охорони археологічних та історичних пам'ятників, створення народних музеїв в селах, колгоспах, школах і на підприємствах.

Одеські археологи М. С. Синицин і А. Г. Сальников розповіли про діяльність Одеського археологічного товариства і музею. На конференції були прочитані доповіді про археологічні дослідження на території Криму і Північного Причорномор'я. Цікаві доповіді В. Ф. Гайдукевича (Ленінград) про давню історію Боспорського царства, М. І. Сокольського (Москва), про розкопки на Тамані, П. І. Каришковського (Одеса) про боспорські монети царя Євпатора, С. К. Черниш (Москва) про неолітичні пам'ятники нової культури на території СРСР — гумельниці, відкриті на території Одеської області і Молдавської РСР, І. Т. Чернякова (Одеса) про пам'ятники пізньої бронзи на території Одеської області, Д. Б. Шелова (Москва) про поїздку радянських археологів в Париж та ін.

Робота зборів Одеського археологічного товариства зробила певний внесок у вивчення далекого минулого нашої Батьківщини.

І. Т. ЧЕРНЯКОВ, аспірант-заочник кафедри давнього світу і середніх віків.

Радянської влади він зразу став співробітничати з нею. Тимченко відіграв значну роль в організації Радянської виші школи в Одесі і викладання математики в ній, ■ налагодженні математичного життя міста в двадцяті роках.

Протягом майже двадцяти років і до останніх своїх днів він керував кафедрою геометрії в інституті народної освіти, потім в фізико-хіміко-математичному інституті і, нарешті, у відновленому в 1933 р. Одеському університеті. Значний час він завідував кафедрою математики в технічних вузах міста, зокрема в Одеському політехнічному інституті. Тимченко очолював з 1923 р. науково-дослідну кафедру математики м. Одеси, перетворену в 1929 р. на філію Українського науково-дослідного інституту математики м. Одеси, відкриту в 1930 р. в Одесі.

Значний час він завідував кафедрою геометрії в інституті народної освіти, потім в фізико-хіміко-математичному інституті і, нарешті, у відновленому в 1933 р. Одеському університеті. Значний час він завідував кафедрою математики в технічних вузах міста, зокрема в Одеському політехнічному інституті. Тимченко очолював з 1923 р. науково-дослідну кафедру математики м. Одеси, перетворену в 1929 р. на філію Українського науково-дослідного інституту математики м. Одеси, відкриту в 1930 р. в Одесі.

Значний час він завідував кафедрою геометрії в інституті народної освіти, потім в фізико-хіміко-математичному інституті і, нарешті, у відновленому в 1933 р. Одеському університеті. Значний час він завідував кафедрою математики в технічних вузах міста, зокрема в Одеському політехнічному інституті. Тимченко очолював з 1923 р. науково-дослідну кафедру математики м. Одеси, перетворену в 1929 р. на філію Українського науково-дослідного інституту математики м. Одеси, відкриту в 1930 р. в Одесі.

Значний час він завідував кафедрою геометрії в інституті народної освіти, потім в фізико-хіміко-математичному інституті і, нарешті, у відновленому в 1933 р. Одеському університеті. Значний час він завідував кафедрою математики в технічних вузах міста, зокрема в Одеському політехнічному інституті. Тимченко очолював з 1923 р. науково-дослідну кафедру математики м. Одеси, перетворену в 1929 р. на філію Українського науково-дослідного інституту математики м. Одеси, відкриту в 1930 р. в Одесі.

Значний час він завідував кафедрою геометрії в інституті народної освіти, потім в фізико-хіміко-математичному інституті і, нарешті, у відновленому в 1933 р. Одеському університеті. Значний час він завідував кафедрою математики в технічних вузах міста, зокрема в Одеському політехнічному інституті. Тимченко очолював з 1923 р. науково-дослідну кафедру математики м. Одеси, перетворену в 1929 р. на філію Українського науково-дослідного інституту математики м. Одеси, відкриту в 1930 р. в Одесі.

## Передплачуйте журнал «Філологіческие науки»

(«Научные доклады высшей школы»)

15—16 вересня почали прибувати в Софію делегати з'їзду. З усіх континентів земної кулі, з 30-ти зарубіжних країн на з'їзд прибуло понад 800 учених-славістів. За кількістю зарубіжних делегатів V з'їзд славістів був найчисленніший. Найбільші були делегації Польщі, Чехословаччини і Радянського Союзу. В роботі з'їзду, крім усіх болгарських славістів, узяли участь 250 учителів-філологів, середніх школ з усіх кінців Болгарії.

Про великий інтерес до слов'янознавства, про бурхливий розвиток славістичної науки свідчить і зростання від з'їзду до з'їзду кількості доповідей. Так, якщо на першому з'їзді славістів у 1929 р. було заслушано 86 доповідей, а на IV у Москві (1958 р.) 253, то на V з'їзді в Софії було заслушано й обговорено 545 доповідей і по-відомлень. Важливіші доповіді були заслухані на трьох пленарних засіданнях, всі інші — в 13 секціях — мовознавчих, літературознавчих і історичних.

Коротко характеризуємо тільки деякі доповіді на мовознавчі теми.

На першому пленарному засіданні 17 вересня академік В. В. Виноградов зробив доповідь на тему — «Различия между зако-

# П'ЯТИЙ МІЖНАРОДНИЙ

## (НАРИС ДРУГИЙ)

номерностями славянських літературних языков в донаціональну и національну епохи». Варто звернути увагу читачів на такі його твердження: «В ранні періоди утворення буржуазних націй літературною мовою володіють обмежені соціальні угруповання, основна ж маса сільського, а також міського населення використовує діалект, напівдіалект і міське просторіччя; отож, національна мова, якщо її зливати з літературною, була б принадлежністю тільки частини нації.. Тільки в епоху існування розчинених національних мов, особливо в соціалістичному суспільстві, літературна мова як вищий унормований тип загальнонародної мови поступово винісняє діалекти інтердіалекти і стає як у усім, так і в писемнім спілкуванні виразником справжньої загальнонаціональної норми».

Таким чином, за В. В. Виноградовим, «основною ознакою розвиненої національної мови на відміну від мови народності

є наявність єдиної спільноти для всієї нації, що охоплює всі сфери спілкування, унормованої літературної мови».

Друге пленарне засідання було присвячено 1100-річчя появи слов'янської азбуки й висвітленню ролі Кирила та Мефодія в розвиткові слов'янського письменства. З грунтовними доказами на цю тему виступили професор С. Георгієв та професор И. Курц. До речі Радянський мовознавець В. О. Істрін до з'їзду надрукував солідну працю — «1100 лет славянской азбуки», працю, яку, на мій погляд, треба прочитати кожному студенту-філологу.

Третє пленарне засідання було вже присвячено підсумкам з'їзду. Було ухвалено, що VI Міжнародний з'їзд славістів відбудеться у Празі. Головою Міжнародного комітету славістів обрано академіка Чехословацької Академії наук Б. Гавренка.

На з'їзді працювало 13 секцій. В кожній секції було за- слуховано й обговорено понад

40 доповідей. Автор цих рядків брав участь в основному у роботі секцій «Слав'янська діалектологія» і «Слав'янські літературні мови». Хочеться поділитися дяжкими думками.

Академік В. Георгієв зробив цікаву доповідь на тему — «Праслов'янська і іndoевропейська мова». В світлі досягнень сучасної іndoевропейстики, — говорив доповідач — можна твердити, що праслов'янська мова виділилась з іndoевропейської прамови не в середині II-го тисячоліття до нашої ери, а значно раніше. Отож, праслов'янська мова існувала понад дві тисячі років. Найстотніші зміни в праслов'янській мові сталися в останній період її існування, в період розкладу первісно-общинного ладу, у слов'ян (середина I-го тисячоліття нашої ери).

Останнім часом діалектологи всіх сучасних слов'янських мов особливо цікавляться генезисом територіальних діалектів. Розв'язання цієї проблеми органічно з'вязане з вивченням питання класифікації місцевих діалектів, з вивченням їх специфіки, з виявленням у них рис колишніх родоплемінних діалектів. Питання класифікації місцевих діалектів болгарської мови у світлі нових даних лінгвістичної географії була присвячена доповідь професора Стайко Стойкова. Досвід болгарських діалектологів у розв'язанні цієї складної проблеми використають, звичайно, і діалектологи інших слов'янських мов.

На актуальну тему — «Проукладання діалектологічних словників слов'янських мов» — зробив доповідь професор Ф. П. Філін. Основне положення його доповіді — словники народних говорів повинен бути диференціальним, у ньому повинні бути

ти подані тільки діалектні слова, а не всі слова, вживані у мові всіх говорів.

Автор першого регіонального атласа українських говорів професор Й. О. Дзендерівський у своїй доповіді висвітлив принципи, яких повинні дотримуватися укладачі регіональних атласів усіх слов'янських мов. Регіональні і загальномовні діалектологічні атласи є перші кроки на шляху до укладання спільнослов'янського лінгвістичного атласа. Між IV і V з'їздами славістів працювала спеціальна комісія по підготовці спільнослов'янського лінгвістичного атласа. Ця комісія вже уклала пітальник і затвердила сітку населених пунктів на території всіх слов'янських мов, в яких буде збиратись матеріал. Про це повідомили учасників з'їзду представники Чехословацької діалектологічної комісії.

На секції слов'янських літературних мов професор М. Дилевський (Болгарія) зробив цікаву доповідь про українське рукописне євангеліє 1568 р. із Галича. Це рукописне євангеліє знаходитьться в Музеї Відродження в болгарському місті Свіштов. Знайшов це євангеліє і перший про нього коротко повідомив у 1931 р. Г. Христов. Однак його повідомлення лишилось поза увагою дослідників. Професор М. Дилевський перший докладно його описав, надрукував дарчий запис цього євангелія в церкви м. Галича від Кіндрата Гребінниковича і проаналізував мову цього запису. Мова цього дарчого запису рясне цілім рядом українських слів та різними морфологічними й синтаксичними особливостями. Відкриття це однієї пам'ятки українського письменства XVI ст. яскраво свідчить, що в цей час старослов'янська мова на Україні звужувала сферу свого вживання, а українська народна мова розширявала їх, стаючи писемно-літературною мовою.

Доц. А. А. МОСКАЛЕНКО.

## ЕКСПЕДИЦІЯ ГЕОГРАФІВ

НА географічному факультеті відбулась значена подія: стала до ладу нова будова Проблемної лабораторії, якою керує доц. Л. Б. Розовський.

І зразу ж ця наукова установа відзначила добрими справами своє друге народження. Згідно з новою тематикою, Проблемна лабораторія зобов'язана виконувати дослідження морських берегів північно-західної частини Чорного моря. Перша черга цих досліджень проходила літом цього року на ділянці морського узбережжя від Дунаю до Дністровського лиману. Включаючи і саму дельту. Експедиція була комплексною. В ній брали участь співробітники кафедри фізгеографії: доц. Г. М. Аксентьев (начальник рейсу), кафедри геології і мінералогії: доц. Л. М. Пазюк, Н. І. Ричковська, Г. О. Ричковська, проблемної лабораторії: Л. В. Іщенко і Г. І. Іванов.

В завдання експедиції входить збір матеріалу і комплекс польових спостережень для складання кадастра морських берегів називаного району. Для цього необхідно було дослідити характер підводного схилу, геологічну будову і морфологію пляжів, докладний аналіз гірських порід берегу.

Особливо цікавими були роботи в дельті Дунаю. Повноводний Кілійський рукав виносила велику кількість піску і глиняних частинок, які, відкладаючись, нарощують дельту в сторону моря. Завдяки роботі хвиль і течії річки, створюються острова різноманітних форм, які поросли густою

рослинністю. Геологічні зразки, геоморфологічні розрізи, проміри дна і спостереження за роботою хвиль дадуть можливість зробити дещо висновки відносно берегових процесів в дельті Дунаю.

Незважаючи на несприятливу погоду, вдалось більш-менш повно дослідити район узбережжя від с. Приморське (б. Жебріяни) до Дністровського лиману. Одночасно вивчалися відгороджені від моря величезним барром лимани — Сасик, Джантешайський, Шагани та інші. З «Мечникова» досліджувалось нашим водолазом морське дно на морській лодці «Геолог», проводились промірки прибережної частини підводного схилу.

Район морського узбережжя, який вивчається, дуже цікавий для геологів, і для географій-береговиків. Протягом декількох десятків кілометрів тягнеться піщаний берег, і тільки невеличка площа лосьового берега перериває цю одноманітність. Ніщаній пересік, який відділяє пішу серію лиманів від моря, має складну будову.

Експедиція пройшла дуже добре. Зібрани матеріали оброблюються, почалися писатись звіти. Колектив наукових співробітників був нагороджений за всі труднощі польового життя і роботу на морському березі. Хотілось б, щоб нова в нашому університеті галузь науки — про морські береги — одержала широкий розвиток, а єдиний на Чорному морі університет зайнівся також і підготовкою спеціалістів в цій галузі.

Ю. ШУЙСЬКИЙ.

## ЕСТЕТИЧНИЙ НАГЛЯД НЕОБХІДНИЙ

Цього літа велись ремонтні роботи в університеті. Про якість їх поки що судити важко. Але про естетичну якість можна і потрібно говорити вже зараз. Повторення помилок ремонту і оформлення зовнішнього вигляду приміщень тепер, коли університет готовиться до свого сторіччя, коли приділяється багато уваги і витрачається значна кошти, може коштувати дуже дорого. Звичайно, кошти, які відпущені на оформлення, не кидатися на вітер, іх використовують при ремонті. Але витрачають їх на альфрейні роботи, які тільки спотворюють приміщення (як це трапилося з читацьким залом студентської бібліотеки), чи на голубі панелі, які роблять похмурими коридори.

Відомо, що сучасний стиль оформлення інтер'єра вимагає, щоб гладенька стінка була окрашена в який-небудь тон, а не відображала безглазі архітектурні деталі; коридори повинні радувати око, а не стомлювати.

На жаль, оформлення учебних приміщень до цього часу віддано на відкуп мальярних і альфрейніх справ майстрям, які мало відповідають за це. Чомусь існує думка, що в цих майстрів є великий досвід і що на них можна покластись.

Але це ж не так. Сучасний стиль оформлення тільки проглашає собі шлях, а досвід

майстрів — це досвід оздоблення. Нам скажуть: — Немає матеріалів, фарб... тому і робимо, як можемо, і з чого можемо. Але це тільки відмовлення. Потрібні, очевидно, були консультації художника. Художник краще і легше справиться з таким замовленням.

Думається, що естетичний «нагляд» у вузі не менш важливий, ніж нагляд технічний. В. ЗІНЧЕНКО, ст. лаборант.

Від редакції: Ми чекаємо, щоб і інші товариши висловились з цього приводу. Ми вважаємо, що естетичний вигляд приміщень — справа серйозна. А хіба ви проти, товариши господарники. Взаємна невимогливість і породжує халтуру.

Значить, тим більше необхідно, щоб художники не тільки складали ескізи оформлення приміщень (що робиться далі не завжди), але і слідкували за виконанням оформленюваних робіт.

Нам здається, що давно пора добитися положення, коли художники не оздоблювали б вже спотворені альфрейнами та іншими вигадками приміщення, а самі б працювали над інтер'єром цих приміщень. Чому б гостиниці, кафедри, майстерні, бібліотеки, залі засідань та інші приміщення не вимагали від художників, щоб вони використовували керівництво майстрів?

Ще кілька днів тому Ліда Руденко (Писаненко) була з нами. Хіба допоможуть горю високі слова? І все ж без них не обйтися. Як жива, стоїть вона перед нами. Робота, навчання, сім'я. За цими простими словами, які стали буденним символом нашого життя, криється нелегкий труд і піклування. Ліда була хорошою студенткою, душевним і чуйним другом і прекрасною дружиною. Здавалось, що в ній закладений несікнечений заряд життерадості. Сьогодні її немає з нами. Вона померла, щоб дати життя, яке так палко любила, другій людині, її сину-малятку.

Ми збережемо в наших серцях добру пам'ять про нашу любому Лідоочку.

ГРУПА СТУДЕНТІВ.

## Пам'яті Л. РУДЕНКО

ти подані тільки діалектні слова, а не всі слова, вживані у мові всіх говорів.

Автор першого регіонального атласа українських говорів професор Й. О. Дзендерівський у своїй доповіді висвітлив принципи, яких повинні дотримуватися укладачі регіональних атласів усіх слов'янських мов. Регіональні і загальномовні діалектологічні атласи є перші кроки на шляху до укладання спільнослов'янського лінгвістичного атласа. Між IV і V з'їздами славістів працювала спеціальна комісія по підготовці спільнослов'янського лінгвістичного атласа. Ця комісія вже

уклали пітальник і затвердила сітку населених пунктів на території всіх слов'янських мов, в яких буде збиратись матеріал. Про це повідомили учасників з'їзду представники Чехословацької діалектологічно